

KÚRIA

Bfv.I.630/2016/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év október hó 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szolgálat alóli ideiglenes kibúvás vétsége miatt indult büntetőügyben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványát elbírálva a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának Kb.II.1/2016/2/1. számú ítéletét megváltoztatja,

a terheltet megrovásban részesíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja azzal, hogy mellőzi az ítéletből az arra vezetett hivatalos feljegyzést.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 5440.- (ötezer-négyszáznegyven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, és azonos tartalommal más jogosult nem terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt.

I n d o k o l á s

A terheltet a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. január 8. napján kihirdetett és aznap jogerőre emelkedett Kb.II.1/2016/2/1. számú ítéletében szolgálati feladat alóli ideiglenes kibúvás vétsége [Btk. 436. § (1) és (2) bekezdés] miatt két hónap, végrehajtásában egy évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy azt végrehajtása elrendelése esetén a terheltnek katonai fogdában kell letöltenie, egyben mentesítette a terheltet a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól. Emellett rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A jogerős határozat ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a terhelt terhére, azt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapítva.

Álláspontja szerint a törvényszék a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével szabott ki a terhelttel szemben két hónap - próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztést, mivel a Btk. 36. §-a alapján a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap. Törvénysértőnek tartotta továbbá a törvényszék ítéletét azért is, mert a Btk. 132. § (1) bekezdése értelmében csak az egy évet meg nem haladó, végrehajtandó szabadságvesztés esetében lehet törvényesen rendelkezni annak katonai fogdában történő végrehajtásáról.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot változtassa meg, a terhelt büntetésének tartamát három hónapot elérő fogházbüntetésben állapítsa meg, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, az előzetes bírósági mentesítés jogalapját pedig - a törvénynek megfelelően - a Btk. 102. § (1) bekezdésében jelölje meg.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt fenntartotta (BF.558/2016.).

A felülvizsgálati indítvány alapján - mivel azt az ügyész a terhelt terhére nyújtotta be - a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, a terhelt kirendelt védője pedig ahhoz csatlakozott.

A Kúria a megtámadott ítéletet a Be. 423. § (4) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett a Be. 423. § (5) bekezdésére figyelemmel vizsgálta a 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, esetleges eljárási szabálysértéseket is. Ilyeneket azonban nem észlelt.

A felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint alapos.

A Btk. 36. §-a szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap. Ennek megfelelően a Btk. 436. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálati feladat alóli ideiglenes kibúvás vétsége miatt a kiszabandó büntetés három hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztés.

Ezért tévedett a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a terhelttel szemben e katonai bűncselekmény miatt két hónap szabadságvesztést szabott ki.

Tévedett a törvényszék akkor is, amikor azt állapította meg, hogy a próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetést a végrehajtás elrendelése esetén katonai fogdában kell a terheltnek letöltenie. A Btk. 132. § (1) és (2) bekezdése szerint akkor, ha az elítélt a szolgálatban megtartható, a bíróság a vétség miatt kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztést, illetve az elzárást katonai fogdában rendeli végrehajtani, kivéve, ha az elítélt visszaeső; ha azonban az elítélt szolgálati viszonya megszűnt, a büntetés, illetve hátralevő részének végrehajtási fokozata fogház.

A törvény 87. §-a szerint pedig a felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha a próbaidő alatt megállapítják, hogy a szabadságvesztés végrehajtását a 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel, vagy az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, illetve az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi.

E törvényi rendelkezések egybevetéséből az következik, hogy katonai fogdában csak abban az esetben rendelhető el a szabadságvesztés végrehajtása, ha azt a bíróság nem függesztette fel próbaidőre. A próbaidő tartama alatt ugyanis az elkövető szolgálati viszonya megszűnhet, ekkor pedig a katonai fogdában történő végrehajtásra eleve nincs mód.

Ez vonatkozik arra az esetre is, ha a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a katonát végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik; ebben az esetben is az a bíróság van döntési helyzetben a katonai fogda, mint speciális végrehajtási mód lehetőségét illetően, amelyik az újabb bűncselekmény miatt eljár, és dönt a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről (BH 1992.565.).

Ebből következően helytelenül hívta fel az eljáró katonai tanács az előzetes bírósági mentesítés jogcímeként a Btk. 141. § (2) bekezdését is, mivel a terheltet nem végrehajtandó, hanem próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte; ezért az előzetes mentesítés jogalapja helyesen a Btk. 102. § (1) bekezdése.

Nem osztotta ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének, illetve a Legfőbb Ügyészségnek a terhelttel szemben alkalmazandó joghátrányra vonatkozó álláspontját.

Az összehatásában az elkövetéskor is csekélyebb tárgyi súlyú katonai vétséget első ízben elkövető terhelttel szemben a legszigorúbb büntetési nem alkalmazását - még a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztése mellett is - eltúlzottnak ítélte. Emellett a felülvizsgálati indítvány elbírálásának időpontjára a terhelt által

elkövetett szolgálati vétség már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelenné vált.

Ezért a Kúria a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel a megtámadott határozatot megváltoztatta, mégpedig a Be. 423. § (4) bekezdésének második fordulatra figyelemmel a terhelt javára, és vele szemben büntetés helyett a Btk. 63. § (2) bekezdése és a 64. §-a alapján megrovást alkalmazott.

Egyebekben azonban azt hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kötelező védelemmel összefüggésben felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. § (1) bekezdés második mondata alapján az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

A fentiekén túl a Kúria rámutat a következőkre:

Az elsőfokú bíróság az ítélet kihirdetését követően észlelte, hogy a szabadságvesztés tartamát törvénysértően állapította meg, és ezt az ítélet jogerősítő záradéka után hivatalos feljegyzésben rögzítette.

Az ügydöntő határozat azonban csak azokat az elemeket tartalmazhatja, amelyeket a Be. 257. §-a, illetve 588. §-a felsorol. Amennyiben az elsőfokú bíróságnak a felülbírálatot végző bíróság részére olyan közlendője van, amely az iratokból nem derül ki, vagy amelyre a figyelmet fel kívánja hívni, azt nem a határozatra kell fellevezetni, hanem külön kell jeleznie.

Ezért a Kúria a határozatból a hivatalos feljegyzést mellőzte.

Budapest, 2016. október 11.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k.
előadó bíró, Dr. Vaskuti András
s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bírószági ügyintéző